

TÉZISGYŰJTEMÉNY

Kutrovátz Kitti

Intenzív szülőség

**A szülők és kamaszok közösen töltött idejével és a
technológiahasználat mediációjával kapcsolatos perspektívák**

című Ph.D. értekezéséhez

Témavezetők:

**Nagy Beáta, CSc.
Király Gábor, PhD habil.**

Szociológia és Társadalompolitika Tanszék

TÉZISGYŰJTEMÉNY

Kutrovátz Kitti

Intenzív szülőség

**A szülők és kamaszok közösen töltött idejével és a
technológiahasználat mediációjával kapcsolatos perspektívák**

című Ph.D. értekezéséhez

Témavezetők:

**Nagy Beáta, CSc.
Király Gábor, PhD habil.**

Budapest, 2021

© Kitti Kutrovátz

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	3
1. Kutatási előzmények és a téma indoklása	4
1.1. Kutatási probléma	4
1.2. Empirikus előzmények és kutatási kérdések.....	5
2. Kutatási módszerek	9
2.1. Kutatási dizájn és adatok	9
2.2. Elemzési stratégiák	10
3. Az értekezés tudományos eredményei	12
3.1. Intenzív szülőség.....	12
3.2. Nemi és társadalmi-gazdasági különbségek	13
3.3. A szülők és gyerekek perspektívájának összehasonlítása.....	16
4. Hivatkozások.....	18
5. A szerző témában megjelent publikációi	22

1. Kutatási előzmények és a téma indoklása

1.1. Kutatási probléma

A szülők és a gyerekek közösen töltött ideje ugyan növekvő tendenciát mutat (Bianchi 2011), a szülők aggodalma mégis erősödik azzal kapcsolatban, hogy elegendő időt fordítanak-e a gyermekeikre (Milkie et al. 2004; Nomaguchi et al. 2005; Roxburgh 2006). Ezenkívül egyre több kutatás vizsgálja a szülői stresszt, valamint a szülői szerep és a mentális egészség közötti összefüggéseket (e.g. Ruppener et al. 2019; Rizzo et al. 2013; Nomaguchi – Milkie 2020). A „szülői paradoxon” koncepció a szülőséggel kapcsolatos pozitív elvárások és azon empirikus bizonyítékok közötti eltérés leírására szolgál, ami a szülőség és a mentális egészség közötti negatív irányú összefüggésére mutat rá (Rizzo et al. 2013; Nomaguchi – Milkie 2020). Az elmúlt évtized kutatásai azt mutatják, hogy a csecsemők és kisgyermekek szülei jobb mentális egészségről számolnak be, mint az idősebb – különösen a tinédzserek – szülei (Luthar – Ciciolla 2016; Meier et al. 2018).

Ezzel összefüggésben a szülőséggel kapcsolatos kulturális elvárások és tapasztalatok is nagymértékben megváltoztak az elmúlt néhány évtizedben a nyugati társadalmakban, ami a modern szülői kultúra kialakulását eredményezte (Hays 1996; Nelson 2010; Furedi 2001). Sharon Hays vezette be és írta le az intenzív anyaság koncepcióját (1996), amely azt állítja, hogy az anyaság erőforrás-igényessé vált: az anyáknak sok időt és energiát kell fordítaniuk gyermekeikre, hogy biztosítsák a megfelelő fejlődésüket (Hays 1996). Továbbá a növekvő kockázattudat is hozzájárult a szülőség változásaihoz (Furedi 2001). Ezért a szülői monitorozás és felügyelet is fontos elemévé vált a modern szülői ideálnak. Következésképpen ezek a változások elsősorban a szülőség intenzifikációját – nevezetesen a szülői szerep kiterjesztését és társadalmi inflációját – jelentik (Furedi 2001). Míg ezek a szülői kulturális modellek először az Egyesült Államokban és az Egyesült Királyságban jelentek meg, az utóbbi években ezeken az országokon túl is elterjedtek (Dermott – Pomati 2016; Gauthier et al. 2021).

A minőségi idő koncepciója – mint az egyik szülői erőforrás – nagyon fontos aspektusa lett az új szülői ideálnak (Snyder 2007; StGeorge – Fletcher 2012). Ezzel összefüggésben, egyre nagyobb tudományos vita van arról, hogy a gyerekek kognitív és főleg mentális fejlődésének szempontjából a közösen töltött idő mennyisége vagy minősége számít

(Hsin – Felfe 2014). Ugyanakkor, kevés empirikus ismeret áll rendelkezésünkre ebben a kérdésben (Craig et al. 2014). Továbbá, a szülők növekvő időnyomása befolyásolhatja a közösen töltött idő mennyiségét, és a szülői bevonódás mértékét is (Kutrovátz 2017).

Emellett jelentős dilemmává vált, hogy a szülők hogyan navigálják a kamaszok technológiahasználatát. A technikai eszközök használata új képességek és tudások megszerzését teszik lehetővé, melyek növelhetik a gyerekek kognitív eredményességét (Camerini et al. 2018). Másrészt, a szórakozással és közösségi médiával töltött képernyő-idő az olyan fejlesztő tevékenységekre szánt időt veszi el ('time-displacement' megközelítés (Putnam 1995)), mint az iskolai feladatok, a magánórák, vagy iskolán kívüli tevékenységek (Camerini et al. 2018). Következésképpen, növekvő érdeklődés övezi a gyerekek technológiahasználatával kapcsolatos szülői mediációs stratégiákat a közbeszédben és tudományos diskurzusban. A szülői mediáció azokat a kommunikációs és viselkedési stratégiákat jelenti, melyeket a szülők a gyerekek képernyő- és internethasználatának befolyásolására használnak (Clark 2011; Livingstone et al. 2011). Ezért a kamaszok technológiahasználatának mediálása az intenzív szülőség keretrendszerében is egy nagyon releváns téma.

A legtöbb szülőséggel foglalkozó kutatás a kisgyerekkorra fókuszál, eredményeik a kisgyerekkor fontosságát hangsúlyozzák (Waldfoegel 2016; Milkie et al. 2015; Bianchi – Robinson 1997; Fomby – Musick 2018; Gracia – García-Román 2018). Ugyanakkor, legújabb eredmények az USA-ból azt mutatják, hogy a szülővel töltött közös idő az idősebb gyerekek számára még előnyösebb lehet, mint a fiatalabbaknak (Milkie et al. 2015: 358). Továbbá, fontos kiemelni, hogy a szülővel töltött idő mennyiségének növekedése elsősorban csecsemőket és kisgyermeket érinti, míg a hét évnél idősebbek esetében csökkenés mutatkozott a szülővel töltött közös tevékenységekre fordított idő tekintetében (Harcza 2014).

Ezenfelül, az empirikus kutatások azt mutatják, hogy a szórakoztató technológiák használata – mint a videojátékok, és egyéb tartalmak vásárlása – jelentős szerepet játszik a tinédzserek életében (Gardner – Davis 2013; Pew Research Centre 2018). Következésképpen, a kutatás a kiskamaszokra – 12 és 16 év közöttiekre – és a szüleikre fókuszál.

1.2. Empirikus előzmények és kutatási kérdések

A kutatás célja annak a feltárása, hogy *a modern szülőség hogyan alakítja a közös idővel kapcsolatos percepciókat és a gyerekek technológiahasználatával kapcsolatos szülői*

mediációs stratégiákat. A tézis azt vizsgálja, hogy milyen szerepet játszanak a fenti szülői gyakorlatok a mai szülőségben.

A disszertáció a szülőkkel töltött idő különböző aspektusaira – kvantitatív és kvalitatív –, és különösképpen a családtagok szubjektív percepcióira fókuszál. Egyrészt a növekvő időnyomás negatívan befolyásolhatja a közösen töltött időt (Bianchi et al. 2006; Roxburgh 2006; Ruppner et al. 2019), ezért a kutatás a szülői idő hajszoaltságát és fókuszaltságát vizsgálja. Másrészt, a szülői determinizmushoz – miszerint a szülői gyakorlatoknak az a célja, hogy a gyerekek készségeit és képességeit fejlesszék, annak érdekében, hogy a gyerekek későbbi eredményességét biztosítsák (Faircloth 2014; Lareau 2003; Nomaguchi – Milkie 2020) – kapcsolódóan a kognitív fejlesztésnek és a látókörbővítésnek fontos jelentősége van a kamaszkorban, ezért a kutatás azokra a tevékenységekre fókuszál, melyek relevánsak ebből a szempontból. Ennek megfelelően, a kutatás a minőségi idő két elemét: a tartalmas ('enrichment') időtöltést és a fókuszált időt vizsgálja.

A szülői mediációs stratégiákat illetően Steinfeld (2021) amellett érvel, hogy a korlátozó és aktív mediációs stratégiák együttes alkalmazása járul hozzá leginkább ahhoz, hogy a kamaszok későbbi önszabályozását kialakítsa. A korlátozás a hozzáférésre, tartalomra és a közösségi média használatára vonatkozik, olyan szabályokat jelent, melyek kijelölik, hogy hogyan és mikor lehet használni a különböző eszközöket. Az aktív mediáció – amely gyakran együttjár a közös használattal – ezzel szemben azt a célt szolgálja, hogy a gyerekeket helyes technológiahasználatra tanítsa a tartalommal és hozzáféréssel kapcsolatos tárgyalások, interpretálások és megbeszélések által (Kutrovátz et al. 2018). Az intenzív szülői ideállal kapcsolatban, a korlátozó stratégia kifejezetten hatékony lehet abban, hogy a képernyő időt és így a használatból eredő kockázatokat csökkentse (Naab 2018). Ezzel szemben, az aktív mediáció elősegítheti a speciális készségek és tudások megszerzését, melyek hozzájárulhatnak a gyerek helyes online viselkedésének kialakulásához és a digitális írástudásuk erősödéséhez.

Következésképpen, a tézis azt vizsgálja, hogy a szülőkkel töltött idő és a technológiahasználattal kapcsolatos szülői stratégiák eltérő formái hogyan befolyásolják a szülőség szubjektív minőségét. Továbbá, a kutatás feltárja, hogyan tekintenek a szülők a közös időre, mennyire tudatosan mediálják gyerekeik technológiahasználatát, és milyen szándékok vezérlik ezeket a gyakorlatokat. Ezeknek a tényezőknek a megismerése segíthet megérteni a mai szülőség fontos jellemzőit, és gyakorlatai mögött meghúzódó mechanizmusokat Magyarországon. Ennek vizsgálatára irányul az első kutatási kérdés:

RQ1: Mi határozza meg a szülőség szubjektív minőségét? Hogyan érzékelik a szülők a közösen töltött idő és a technológiahasználat mediálásának intenzív gyakorlatait?

Az intenzív szülőséggel kapcsolatos elvárások az anyákat és apákat hasonlóan érintik, de a feladatok ellátása egyenlőtlen maradt, a szülői gyakorlatok a nemek szerint egyenlőtlenül oszlanak el, és több stresszt és frusztrációt okoznak a nőknek, mint a férfiaknak (Ishizuka 2019, Faircloth 2014). Ezenkívül, a szülőséggel járó időnyomás nem csökken a gyerekek növekedésével (Ruppanner et al. 2019). Ugyanakkor, amíg a szülőséghez kapcsolódó elvárások a középosztálybeli normákhoz igazodnak, (Dermott – Pomati 2016), egyre több kutatás számol be arról, hogy az intenzív szülői ideál alacsonyabb társadalmi osztályokban is jelen van, bár a szülőség gyakorlatainak mások a formái (Nomaguchi – Milkie 2020).

A szülői mediációval kapcsolatban a fentiekhez hasonló mintázatokról számolnak be a korábbi kutatások. Ezek szerint az anyák gyakrabban alkalmaznak valamilyen stratégiát a gyerekek képernyőhasználatának befolyásolására, mint az apák (Symons et al. 2017), és a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező szülők is gyakrabban mediálják a technológiahasználatot. Hasonlóképpen, a szülők digitális készségei is meghatározóak ebben a tekintetben, és ez a tényező jelentősen összefügg a szülő társadalmi státuszával (de Almeida et al. 2012; Barbovski et al. 2015).

A szülői gyakorlatok kutatása hozzájárulhat a szülőséghez kapcsolódó társadalmi elvárások mélyebb megértéséhez, ami eltérő lehet a nemek és a társadalmi rétegződés szerint. Ezért a szülőség dimenzióinak vizsgálata fontos szerepet játszhat abban, hogy megértsük az egyenlőtlenségek fennmaradásának és növekedésének a mechanizmusait. Következésképpen a második kutatási kérdés arra irányul, hogy a szülők neme, társadalmi-gazdasági státusza és a szülőség vizsgált gyakorlatai közötti összefüggéseket feltárja, ezáltal a szülőség egyenlőtlenségeire fókuszáljon:

RQ2: Hogyan befolyásolja a szülők neme és társadalmi-gazdasági státusa a szülőség szubjektív értékelését? Milyen nemi és társadalmi-gazdasági különbségek vannak a szülőkkel töltött idő percepcióban és a mediációs stratégiák mintázataiban?

A családi dinamikákat vizsgáló kutatások tipikusan a szülőkre fókuszálnak, és kevésbé a gyerekek perspektívájának feltérképezésére (Milkie et al. 2010; Kremer-Sadlik – Paugh 2007; Christensen 2002). Ugyanakkor, a gyerekeket vizsgáló kevés számú kutatás ellentmondásos eredményekre jutott. Ezek megerősítik, hogy az együtt idő töltött idő minőségének

dimenzióját a családtagok szubjektív értékelése határozza meg (Galinsky 1999, StGeorge – Fletcher 2012). Néhány kutatás rámutatott arra, hogy a gyerekek a rutin tevékenységeket, mint a közös tévzés vagy vacsora, tartják igazán fontosnak (McKee et al. 2003; Näsman 2003). Galinsky (1999) arról számolt be, hogy a szülők és gyerekek eltérően értékelik a közösen töltött időt.

A tézis megvizsgálja és összehasonlítja mindkét, a szülő és a gyerek szubjektív percepcióit, elégedettségét és véleményét a közösen eltöltött idővel kapcsolatban. Az utolsó kutatási kérdés a tinédzserek percepcióira fókuszál; a szülőség minőségére gyakorolt hatásokat hasonlítja össze a szülő és gyerek válaszainak alapján:

RQ3: Mennyiben térnek el szülők és gyerekek közös idővel kapcsolatos percepciói a szülőség szubjektív értékelésének meghatározásában? Melyik szülői időt értékelik leginkább a kamaszok?

2. Kutatási módszerek

2.1. Kutatási dizájn és adatok

A jelen vizsgálat egy tágabb kutatási projekt¹ része, amely elsősorban a szülők és kamasz gyermekeik (12-16 év) közösen eltöltött idejével és a technológiahasználat szülői mediálásával kapcsolatos percepcióira fókuszál Magyarországon.

A projekt kevert módszertant alkalmaz: az országos reprezentatív kérdőív adatait – melyek kapcsolt szülő-gyerek válaszokat tartalmaznak – félig strukturált, szintén kapcsolt interjúk egészítenek ki. A kevert módszertani kutatási dizájn egy elméleti keretrendszerbe integrálja és kapcsolja össze a kvantitatív és kvalitatív adatokat, az eltérő megközelítéseket és kutatási pozíciókat (Creswell – Plano Clark 2007). Ez a kutatási megközelítés lehetővé teszi, hogy a kvantitatív módszertanok általánosíthatósága és magyarázó jellege, illetve a kvalitatív módszerek feltáró céljai együtt érvényesülhessenek (Hesse-Biber 2010). Jelen kutatás egymásra épülő magyarázó kutatási dizájnt alkalmaz, melyben a kvantitatív rész dominál.

A survey adatok 2017 novemberében 1000 magyar család körében kerültek felvételre F2F CAPI módszerrel. A kutatás célja az volt, hogy a tinédzserek és szüleik közösen töltött idővel kapcsolatos percepcióit, a kamaszok technológiahasználatát, képernyő idejét, a szülőiséget, a jóllétet és a szülők munka-magánélet egyensúlyát feltárja. 12 és 16 év közötti kamaszok és családjaik random mintavételi módszerrel kerültek kiválasztásra, az országos minta a háztartások szintjén a magyar régiók és a településtípusok (Budapest, megyeszékhely, város és község) szerint reprezentatív. Egyéni szinten a minta a célcsoport családjait reprezentálja a gyerekek kora és neme szerint. Az apák tekintetében 40% kvótát alkalmaztunk.

A kvalitatív szakasz megtervezéséhez a survey adatok elsődleges eredményei szolgáltak alapul. Ezek szerint a szülőkkel töltött idő és a mediációs stratégiák mintázatai nagymértékben eltérnek a szülők társadalmi és gazdasági státuszának és nemének tekintetében. Ezért ez a két jellemző volt a legfontosabb tényező – a gyerekek kora mellett – a kvalitatív szakasz célcsoportjának meghatározásában, hogy a különbségeket alaposabban feltárhassuk. A státus változók közül a szülők iskolai végzettségét választottuk, mert ez volt a legkönnyebben elérhető adat az interjúalanyokról. Következésképpen, a szülők iskolai végzettsége szerint két csoport összehasonlítása volt a cél, minél több válaszadó apa bevonásával. A kvantitatív adatgyűjtéshez hasonlóan a kvalitatív minta is szülő-gyerek

¹ The project has been funded through the National Research, Development and Innovation Fund project ('Versenyfutás az idővel' NKFIH K120086; Kutatásvezető: Beáta Nagy, Csc.)

párookra épült, 12-16 év közötti kamaszokat vontunk be a kutatásba. Végül 2019 első felében 29 családban készítettem interjúkat. Mivel a kutatás a foglalkoztatás szempontjából aktív szülőkre fókuszált, így öt szülőt kizártam az elemzésből, és 24 szülői interjút elemeztem. A szülők átlagéletkora 46 év volt, az anyák felülreprezentáltak (17). A legtöbb család (18) a fővárosban élt; mások Budapest környékén. A legtöbb szülő jónak ítélte meg a háztartásuk anyagi helyzetét, öt egyszülős család szerepelt a mintában.

Habár a szülők iskolai végzettség szerinti megoszlása kiegyensúlyozott volt, az inaktív munkaerőpiaci státus miatt főként az alacsonyabb iskolai végzettségűeket kellett kizárni. Továbbá, mivel fehérgallérosok és vállalkozók felülreprezentáltak voltak a kvalitatív mintában, az iskolai végzettség végül nem ragadta meg igazán a válaszadók társadalmi helyzetét. Így az elemzés során az iskolai végzettség mellett a foglalkozás típusát is figyelembe vettük a két eltérő társadalmi-gazdasági csoport meghatározásánál. Következésképpen, magas státusúak közé tartoztak a fehérgallérosok, menedzserek és szellemi munkát végző vállalkozók, akiknek legnagyobb része felsőfokú végzettséggel rendelkezett (n=17). Az alacsony státusú csoportot (n=7) a kék-galléros szülők és egy középfokú végzettséggel rendelkező vállalkozó alkották.

2.2. Elemzési stratégiák

A vizsgálat kvantitatív részében kétváltozós elemzéseket alkalmaztam a főbb szociodemográfiai mintázatok feltárására. Ezután többváltozós bináris logisztikus regressziós modellekkel elemeztem, hogy a minőségi idő különböző aspektusai és a szülői mediálás különböző formái hogyan befolyásolják a szülőség szubjektív minőségét, milyen nemi és társadalmi-gazdasági különbségek vannak a hatásokban, és hogyan térnek el a szülők és gyerekek percepcióinak hatásai. A társadalmi-gazdasági státust illetően itt szintén két csoportot hasonlítottam össze: az elemzésben a fehérgallérosokat és vállalkozókat magas státusúaknak, míg a kék-gallérosokat alacsony státusúaknak tekintettem. A többváltozós modellekben az átlagos marginális hatást becsültem meg, hogy a különböző változók hatásnagyságát össze lehessen vetni (Bartus 2005).

A kvalitatív szakaszban Braun és Clark (2006) által definiált tematikus elemzés módszerét követtem. A szerzők amellet érvelnek, hogy a tematikus elemzés módszere témák meghatározásával lehetővé teszi az adatok jellemző mintázatainak elemzését és leírását (Braun – Clarke, 2006:79). Mivel a jelen kutatás egymásra épülő magyarázó dizájnt alkalmaz, és az elemzésben a kvantitatív adatok dominálnak, a kvalitatív adatok elemzése az eredmények gazdagabb és árnyaltabb magyarázatát szolgálja, ezért elmélet-orientált elemzést

használtam. A meghatározott témák az elméleti megközelítésen alapuló kutatási kérdésekhez kapcsolódnak, mint például a minőségi idő különböző típusai, a szülői mediációs stratégiák, vagy a közös idő értékelése és a kamaszok képernyő idejével kapcsolatos percepciók. Ugyanakkor, nyitott és reflexív maradtam más fontos, a kutatási kérdésektől független, de az elméleti keretrendszerbe ágyazott témák meghatározására. Összefoglalóan, egy tipikus szemantikus megközelítést alkalmaztam: a témákat szemantikus szinten azonosítottam, amelyek az adatok explicit jelentéséhez kapcsolódnak.

3. Az értekezés tudományos eredményei

3.1. Intenzív szülőség

- A szülőkkel töltött idő tekintetében a fókuszált idő bizonyult a legfontosabb tényezőnek, a szülőség szubjektív minőségét pozitívan befolyásolja. Ez azt jelenti, hogy amikor a szülő a kamasz gyerekével töltött időt jellemzően nyugodtnak ítéli meg és többnyire tud a gyerekre koncentrálni, akkor magasabbra értékeli a szülőségét.

Hasonlóképpen, a kvalitatív eredmények azt mutatják, hogy a szülők azt értékelik igazán a közösen töltött időben, ha tudnak osztatlan figyelmet szentelni a gyereknek, meg tudnak élni spontán pillanatokkal vagy vannak rendszeres családi szokásaik és rutinjaik. A szülői beszámolók alapján a minőségi időnek ezt a fajtáját a *mindennapi rítusok* és *minőségi pillanatok*-ként azonosítottam. Ez az időtöltés többnyire a hétköznapok mindennapi gyakorlataihoz kötődik, és lehetővé teszi a családtagok számára, hogy kapcsolódjanak egymáshoz, és megélik a közös, meghitt pillanatokkal. A hétköznapok spontán pillanatait nagyon magasra értékelték az interjúalanyok, amely intenzív kötődést tesz lehetővé a szülők és gyerekek között.

- A minőségi idő másik aspektusa – tartalmas időtöltés – azonban negatívan befolyásolja a szülőség szubjektív minőségét, szemben a korábbi várakozásainkkal. A survey adatok azt mutatják, hogy amikor a szülők túl gyakran játszanak közösen, sport vagy kulturális tevékenységekben vesznek részt a tinédzser gyerekeikkel akkor rosszabban értékelik a szülői minőségüket, mint azok a szülők, akik kevesebb alkalommal vesznek részt ezekben a tevékenységekben. A kvalitatív interjúban ez a tartalmas időtöltés tipikusan a hétvégi szervezett programokhoz kapcsolódik. A kvalitatív adatok azt mutatják, hogy ezeknek a tevékenységeknek az elsődleges célja a fókuszált időhöz hasonlóan az együttlét érzésének és a kapcsolódásnak a megteremtése. Ugyanakkor, ezek a programok hivatottak kompenzálni a hétköznapok időhiányát és elősegíteni a gyerekek fejlődését is.
- A tinédzserek technológiahasználatának szülői mediációjával kapcsolatban az adatok azt mutatták, hogy az aktív mediációt alkalmazó szülők magasabban értékelik a szubjektív szülői minőségüket. Ezzel szemben, a korlátozó mediáció feltételezett pozitív hatása kevésbé igazolható az eredmények alapján – főként a magasabb státusúak körében volt pozitív az összefüggés. Ugyanakkor a kvalitatív eredmények azt mutatják,

hogy a korlátozás a legdominánsabb stratégia a szülők körében, mivel nagyon hatékonyan bizonyul a képernyő idő csökkentésében, a szülők általános percepcióját a technológiahasználattal kapcsolatban pedig elsősorban a kockázatokkal kapcsolatos tudatosság jellemzi.

Fontos megjegyezni, hogy a korlátozás stratégiája ellentmond a mai szülői ideálnak, mivel nem teszi lehetővé az önszabályozás kialakulását és a közös tárgyalásokat, veszélyeztetve a gyerek ágens pozícióját. Ugyanakkor a médiahasználat korlátozása erőforrás-igényes szülői gyakorlatnak bizonyult. Továbbá az aktív mediálás olyan mintázatait azonosítottam, melyek az intenzív szülőség jellemzőire reflektálnak – mint az szakértői iránymutatás vagy az állandó tárgyalások a képernyőhasználatról és annak szabályairól. Fontos eredmény az is, hogy szemben saját gyakorlataikkal az aktív mediálást tartották a szülők egy ideális stratégiának.

Összefoglalóan, a fókuszált idő biztosítása a gyerek számára és a technológiahasználat aktív mediációjának alkalmazása bizonyultak a legfontosabb és leginkább elismert tényezőknél a kiskamaszok szüleinek körében Magyarországon. A tartalmas időtöltés kontraproduktív lehet a szülőség szubjektív minőségének tekintetében, mivel ezek a programok ellentétben állnak a kamaszok növekvő függetlenségi törekvéseivel. Végül, a médiahasználat korlátozása jellemző szülői gyakorlat a szülők körében, ugyanakkor ez a fajta kontroll ellentmond a modern szülőség értékeinek, ami megmagyarázhatja azt a kvantitatív eredményt, miszerint nincsen szignifikáns kapcsolat a korlátozás és a szülőség szubjektív minősége között.

3.2. Nemi és társadalmi-gazdasági különbségek

- Az anyák és apák perspektíváját összehasonlítva megállapítható, hogy a fókuszált idő jelentősebb hatással bír az apák szubjektív szülőségének megítélésére, amíg az anyák esetében inkább a médiahasználat aktív mediálása és a hétfégi közös időtöltés nagyobb mennyisége mutattak releváns pozitív kapcsolatot a függő változóval. Ugyanakkor az apák körében kizárólag a fókuszált időnek volt szignifikáns hatása, míg az anyák szubjektív értékelését a közös idő más aspektusai is befolyásolták. Azok az anyák értékelték pozitívabban a szülőségüket, akik fókuszált időt és nyugodt időt tudtak eltölteni a gyerekeikkel, több időt tudtak a közös tevékenységekre szánni hétfégén, és aktív mediációs stratégiát követtek a gyerek képernyőhasználatának szabályozására.

Ugyanakkor, a hétköznapi eltöltött több idő és a tartalmas időtöltés az anyák esetében negatív kapcsolatot mutatott a szubjektív szülőség minőségével.

A kvalitatív eredmények is azt mutatták, hogy az anyáknak nagyobb teher a mindennapi élet megszervezése, sokkal gyakrabban panaszkodnak időnyomásról, időhiányról a gyerekekkel töltött idő kapcsán, ami akadályozza a közös minőségi idő eltöltését. Ezzel szemben az apák a közös tevékenységeket, a tartalmas programokat emelték ki a gyerekekkel eltöltött idővel kapcsolatos narratívákban.

Hasonlóképpen, a technológiahasználattal kapcsolatos szabályok betartása is inkább anyai feladat, de lényegesebb különbségek jelentek meg a gyerekek neme szerint. A gyerekek neme nagymértékben befolyásolta a médiahasználati szokásaikat, a szülők stratégiái pedig ezekhez a szokásokhoz igazodnak. A fiúk körében jellemzőbb a videójátékozás, amit a szülők hatékonyabban tudnak kontrollálni, mivel többnyire helyhez kötött. Ugyanakkor az okos eszközök használata – beleértve a gyerekek saját mobiltelefonját és a lányok közösségi médiás tevékenységeit – sokkal nagyobb kihívást jelentenek a szülőknek.

- A szülőség szubjektív minőségének meghatározása tekintetében a szülői mediáció és a hétköznapi közös idő mennyiségének szerepe tér el szignifikánsan a magasabb és alacsonyabb státusú szülők között. A magasabb státusúak akkor értékelik magasabbra a szülői minőségüket, ha főként aktív mediációt alkalmaznak vagy korlátozzák a gyerek képernyőhasználatát, míg ezek a gyakorlatok nem befolyásolták az alacsonyabb státusú szülők értékelését. Továbbá, az idő mennyiségének tekintetében ellentmondásos hatást mutattak az eredmények: azok az alacsony státusú szülők, akik több időt töltöttek a gyerekükkel, magasabbra értékelték a szülői minőségüket, míg a magas státusúaknak a több idő alacsonyabb értékeléssel járt együtt. Ugyanakkor a minőségi idő két aspektusát vizsgálva – fókuszált és tartalmas idő – megállapítható, hogy ezek hasonlóképpen és hasonló mértékben függenek össze a szülőség szubjektív értékelésével a két eltérő foglalkozási csoportban. Amíg a fókuszált idő pozitív összefüggést mutat a szülőség értékelésével, addig a túl sok tartalmas időtöltés – főként az alacsony státusúak körében – negatív kapcsolatot mutat.

A kvalitatív eredmények erősítik ezeket az eredményeket: a mintában szereplő alacsony státusú család körében kevésbé gyakoriak a családi hagyományok és más rutinok, mint a közös étkezés, vagy egyéb hétköznapi rutinok, amik az összetartozás érzését erősíthetik. Az alacsonyabb státusúak hajszoltabbak és kevesebb erőforrással rendelkeznek a hétköznapi programok, vagy családi nyaralások megszervezésére. Ugyanakkor a szülőség

tekintetében ők szintén fontosnak tartják a minőségi idő eltöltését a gyerekeikkel. Mégis a szülői idővel kapcsolatos attitűdökben van eltérés a különböző státusú szülők között: a magasabb státusúak a hétköznapi rutintevékenységeket (pl.: bevásárlás, főzés) is egyfajta lehetőségnek tartják minőségi idő eltöltésre a gyerekeikkel. Ezek a tevékenységek az alacsonyabb státusú szülők körében további háztartási feladatként jelennek meg.

A képernyőhasználat mediálását illetően a magasabb státusú szülők tudatosabban és következetesebben alkalmazzák a stratégiákat: az aktív mediáció és a használat hatásainak közös tárgyalása jellemzőbb volt a körükben. Mégis a magas státusúak sokkal kritikusabbak a saját szerepvállalásuk – főleg a korlátozás – tekintetében, mivel az nehezen egyeztethető össze a modern szülőség elvárásaival. Az alacsony státusúak körében azonban gyakoribb a passzivitás a gyerekek technológiahasználatának kezelésének kérdésében. Voltak a mintában olyan szülők is, akiknek nincsen elegendő tudása vagy éppen erőforrása, és energiája a szabályok betartatására, a keretek állandó újratárgyalására. Jellemzően az alacsonyabb státusúak szenvednek hiányt ezekből az erőforrásokból.

- Végül, a kvalitatív adatok arra is rámutattak, hogy a kamaszok képernyőhasználati szokásai befolyással bírnak arra, hogyan és mikor tudnak a családtagok közösen időt tölteni egymással. Azokban az esetekben, ahol komoly és tudatos korlátozó intézkedéseket alkalmaznak, a szülők következetesen tiszteletben tartják a képernyőzésre szánt időt, és igyekeznek egyensúlyozni a családi programokba való bevonás és a képernyő idő között. Ráadásul, a magas státusúak tudatosan használják a közös időtöltést, és családi programok alternatíváját arra a célra, hogy a gyerekek képernyőzéssel töltött idejét csökkentsék.

Összefoglalóan, a szülőség a kamaszok esetében is az anyákat terheli nagyobb felelősséggel: különösképpen fókuszált idő eltöltése és a gyerekek médiahasználatának mediálása elsősorban a nők feladata. Továbbá, a szülők társadalmi-gazdasági státusa, és ezzel összefüggésben a digitális írástudásuk és a technológiához való hozzáállásuk jelentősen meghatározza hogyan navigálják a gyerekek képernyőhasználatát, továbbá, hogy mennyi és milyen minőségű időt töltenek a gyerekeikkel. A tézis rávilágít az intenzív szülőség ideáljának relevanciájára a magasan iskolázott, jómódú szülők körében. Az eltérő attitűdök a hétfégi időtöltéssel kapcsolatban a különböző státusú szülők között azt mutatják, hogy az

időhiány jobban sújtja az alacsonyabb státusúakat és rávilágít a magas státusúak túlzott szülői elvárásaira.

3.3. A szülők és gyerekek perspektívájának összehasonlítása

- A szülők és gyerekek percepcióinak vizsgálatakor a leíró eredmények nagyon hasonló mintázatokat mutattak. A kismértékű eltérés a szülői figyelemben és a közös játék gyakoriságában mutatkozott meg: jellemzően a gyerekek e tekintetben jobbra értékelik a szüleiket, mint a szülők saját magukat.
- A magyarázó modellekben a szülő és gyerek perspektívák hatásait hasonlítottam össze, mely szerint a fókuszált idő a kamaszok értékelése szerint szorosabb összefüggést mutat a szülőkkel kapcsolatos értékelésükkel. Ugyanakkor a kamaszok szülőkről alkotott véleményét nem befolyásolja érdemben másik vizsgált tényező. A szülők szubjektív értékelését illetően az eredmények azt mutatták, hogy a fókuszáltság mellett a közös idő mennyiségének is gyenge pozitív hatása volt: amennyiben a szülők több időt tudnak eltölteni a gyerekükkel, akkor magasabbra értékelik a szülői teljesítményüket. A kamaszok percepcióival kapcsolatos eredmények azt a nézetet erősítik, hogy a gyerekek másképp érzékelik, és máshogy gondolkodnak a szülőkkel töltött időről, mint a szüleik.

Összegzésképpen, az intenzív szülőség olyan módon alakítja a szülőkkel töltött közös időt, hogy a magyar szülők és kiskamasz gyerekek a spontán és fókuszált időtöltést értékelik igazán magasra, míg a gyerek tehetségének elősegítése kevésbé képezi részét a minőségi időről való gondolkodásnak.

A szülői mediáció tekintetében és az intenzív szülőség normáját figyelembe véve elmondható, hogy a szülők jellemzően magasfokú kontrollt, és tudatos mediációs stratégiákat – aktív mediációt mint elvárt normát – alkalmaznak, és alternatív programokat kínálnak, hogy a gyerekek képernyő előtt töltött idejét csökkentsék. Ennek főleg az a célja, hogy az esetleges online kockázatoktól megóvják a gyerekeket, támogassák a fejlődésüket úgy, hogy közben segítsék az autonómiájuk és függetlenségük erősödését. Továbbá, mivel a magas státusú szülőknek több minőségi idő áll rendelkezésükre, és jellemzően az aktív mediálást és a korlátozást alkalmazzák, az eredmények rámutatnak, hogy a vizsgált szülői gyakorlatok erőforrás-igényesek, és a szülői ideál elvárásainak való megfeleléshez szükséges kompetenciák és erőforrások egyenlőtlenül oszlanak meg a különböző társadalmi-gazdasági státusú szülők között. Az eredmények azt mutatják, hogy főként a nők feladata a fent vizsgált szülői gyakorlatok alkalmazása – megállapítható tehát, hogy az intenzív szülőség magas

standardjai elsősorban az anyákra vonatkoznak. A kamaszok szülőkétől eltérő perspektívája is azt a feltételezést erősíti, hogy a szülők gyakorlatait a társadalmi elvárások nagymértékben alakítják.

Jelen vizsgálat három módon járul hozzá az intenzív szülőség bővülő nemzetközi irodalmához (Faircloth et al. 2013; Ennis 2014; Gauthier et al. 2021).

Elsőként, a kutatás megközelítése és a célcsoport választása bővíti az intenzív szülőséggel kapcsolatos diskurzust. Másrésztől, kevert módszertan alkalmazása komplex módon tárja fel a szülői gyakorlatokat Magyarországon, és segíti az intenzív szülői modell mélyebb megértését a Kelet-Európai kontextusban. Másrésztől, a szülőség két területének – szülőkkel töltött idő és a technológiahasználat mediálása – összekapcsolása egy elméleti keretrendszerbe szintén az intenzív szülőség gyakorlatainak körét tágítja. Az eredmények rámutatnak, hogy a modern szülői elvárásoknak való megfelelés – pl.: széles körben támogatott nézet a tartalmas programok fontosságáról – további terheket ró a szülőkre, főként az anyákra és a kék-gallérosokra. Ezenfelül, a tézis rávilágít arra is, hogy a médiahasználat szülői mediálása egy új területe a szülői gyakorlatoknak, különösképpen az aktív mediáció és a korlátozás tartozik a mai szülőség elvárt normái közé.

Másodszor, a kamaszok vizsgálata még mindig hiányzik a mai szülői modelleket elemző empirikus irodalomból (Waldfogel 2016; Milkie et al. 2015), így a tézis bővíti a tinédzserekkel kapcsolatos tapasztalatokat ezen a téren, és hozzájárul annak árnyaltabb megértéséhez, miért alacsonyabb a szülők önbecsülése és boldogsága, amikor tinédzsereket nevelnek. Továbbá, az eredmények rámutatnak a kamaszokkal eltöltött minőségi idő fontos aspektusaira, nevezetesen, hogy a tinédzserek kifejezetten magasra értékelik, ha a szülők osztatlan figyelmet tudnak rájuk fordítani, és jellemzően nyugodt a szülőkkel közösen eltöltött idő.

Végül, a tézis segíti a minőségi idő koncepciójának megértését, és felfedi, hogy annak eltérő aspektusai hogyan lehetnek előnyösek a szubjektív szülői minőség szempontjából. A kvalitatív eredmények, és a kvantitatív adatok a fókuszált idő jelentőségéről megmutatják, hogy a fókusz és figyelem aspektusa és az egyéni percepciók jobban megragadják a minőségi idő hatását, mint az egyes tevékenységekkel töltött idő vizsgálata. Következésképpen, ennek az aspektusnak a bevonása a minőségi idő vizsgálatába központi jelentőséggel bír.

4. Hivatkozások

- Barbovschi, M., Macháčková, H. & Ólafsson, K. (2015): Underage Use of Social Network Sites: It's About Friends. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 18(6), pp. 328–332, doi:10.1089/cyber.2014.0553.
- Bartus, T. (2005): Estimation of Marginal Effects using Margeff. *The Stata Journal: Promoting communications on statistics and Stata*, 5(3), pp. 309–329, doi:10.1177/1536867X0500500303.
- Bianchi, S. M., Milkie, M. A. & Robinson, J. P. (2006): *Changing rhythms of American family life*. New York: Russell Sage Foundation.
- Bianchi, S. M. (2011): Changing Families, Changing Workplaces. *The Future of Children*, 21(2), pp. 15–36, doi:10.1353/foc.2011.0013.
- Bianchi, S. M. & Robinson, J. (1997): What Did You Do Today? Children's Use of Time, Family Composition, and the Acquisition of Social Capital. *Journal of Marriage and the Family*, 59(2), p. 332, doi:10.2307/353474.
- Braun, V. & Clarke, V. (2006): Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), pp. 77–101, doi:10.1191/1478088706qp063oa.
- Camerini, A.-L., Schulz, P. J. & Jeannet, A.-M. (2018): The social inequalities of Internet access, its use, and the impact on children's academic performance: Evidence from a longitudinal study in Switzerland. *New Media & Society*, 20(7), pp. 2489–2508, doi:10.1177/1461444817725918.
- Christensen, P. H. (2002): Why more quality time is not on the top of children's lists: the qualities of time for children. *Children & Society*, 16(2), pp. 77–88, doi:10.1002/chi.709.
- Clark, L. S. (2011): Parental Mediation Theory for the Digital Age. *Communication Theory*, 21(4), pp. 323–343, doi:10.1111/j.1468-2885.2011.01391.x.
- Craig, L., Powell, A. & Smyth, C. (2014): Towards intensive parenting? Changes in the composition and determinants of mothers' and fathers' time with children 1992-2006: Towards intensive parenting? *The British Journal of Sociology*, 65(3), pp. 555–579, doi:10.1111/1468-4446.12035.
- Creswell, J. W. & Plano Clark, V. L. (2007): *Designing and conducting mixed methods research*. Thousand Oaks, California: SAGE Publications.
- de Almeida, A. N., Alves, N. de A., Delicado, A. & Carvalho, T. (2012): Children and digital diversity: From 'unguided rookies' to 'self-reliant cybernauts.' *Childhood*, 19(2), pp. 219–234, doi:10.1177/0907568211410897.
- Dermott, E. & Pomati, M. (2016): 'Good' Parenting Practices: How Important are Poverty, Education and Time Pressure? *Sociology*, 50(1), pp. 125–142, doi:10.1177/0038038514560260.
- Ennis, L. R. ed. (2014): *Intensive mothering: the cultural contradictions of modern motherhood*. Toronto: Demeter Press.
- Faircloth, C. (2014): Intensive Parenting and the Expansion of Parenting. In: *Parenting Culture Studies*. London: Palgrave Macmillan UK, pp. 25–50.

- Faircloth, C., Hoffman, D. M. & Layne, L. L. (2013): Introduction. In: *Parenting in Global Perspective: Negotiating Ideologies of Kinship, Self and Politics*. London ; New York: Routledge, pp. 1–19.
- Fomby, P. & Musick, K. (2018): Mothers' Time, the Parenting Package, and Links to Healthy Child Development. *Journal of Marriage and Family*, 80(1), pp. 166–181, doi:10.1111/jomf.12432.
- Furedi, F. (2001): *Paranoid parenting: abandon your anxieties and be a good parent*. London: Allen Lane.
- Galinsky, E. (1999): *Ask the children: what America's children really think about working parents*. 1st ed. New York: William Morrow.
- Gardner, H. & Davis, K. (2013): *The app generation: how today's youth navigate identity, intimacy, and imagination in a digital world*. New Haven: Yale University Press.
- Garmendia, M., Garitaonandia, C., Martínez, G. & Casado, M. Á. (2012): The effectiveness of parental mediation. In: Livingstone, S. & Haddon, L. (eds.): *Children, risk and safety on the internet*. Policy Press, pp. 231–244.
- Gauthier, A. H., Bryson, C., Fadel, L., Haux, T., Koops, J. & Mynarska, M. (2021): Exploring the concept of intensive parenting in a three-country study. *Demographic Research*, 44, pp. 333–348, doi:10.4054/DemRes.2021.44.13.
- Gracia, P. & García-Román, J. (2018): Child and Adolescent Developmental Activities and Time Use in Spain: The Gendered Role of Parents' Work Schedules and Education Levels. *European Sociological Review*, 34(5), pp. 518–538, doi:10.1093/esr/jcy029.
- Harcza, I. (2014): *Családi kohézió: a szülők és a gyermekek társas együttléte a mindennapok világában: a gyermekes családokban élők időfelhasználása*. Budapest: KSH.
- Hays, S. (1996): *The cultural contradictions of motherhood*. New Haven, Conn.: Yale Univ. Press.
- Hesse-Biber, S. N. (2010): *Mixed methods research: merging theory with practice*. New York: Guilford Press.
- Hsin, A. & Felfe, C. (2014): When Does Time Matter? Maternal Employment, Children's Time With Parents, and Child Development. *Demography*, 51(5), pp. 1867–1894, doi:10.1007/s13524-014-0334-5.
- Ishizuka, P. (2019): Social Class, Gender, and Contemporary Parenting Standards in the United States: Evidence from a National Survey Experiment. *Social Forces*, 98(1), pp. 31–58, doi:10.1093/sf/soy107.
- Kremer-Sadlik, T. & Paugh, A. L. (2007): Everyday Moments: Finding 'quality time' in American working families. *Time & Society*, 16(2–3), pp. 287–308, doi:10.1177/0961463X07080276.
- Kutrovátz, K. (2017): Conducting qualitative interviews with children – methodological and ethical challenges. *Corvinus Journal of Sociology and Social Policy*, 8(2), pp. 65–88, doi:10.14267/cjssp.2017.02.04.
- Kutrovátz, K., Balogh, T., Wittinger, B. & Király, G. (2018): A technológiával kapcsolatos szülői mediáció. Szisztematikus empirikus áttekintés a 2007 és 2017-es évek között megjelent tanulmányok alapján. *socio.hu*, (4), pp. 47–69, doi:10.18030/socio.hu.2018.4.47.

- Lareau, A. (2003): *Unequal childhoods: class, race, and family life*. Berkeley: University of California Press.
- Livingstone, S., Haddon, L., Görzing, A. & Ólafsson, K. (2011): *Risks and Safety on the Internet: The Perspective of European Children*. London: EU Kids Online.
- Luthar, S. S. & Ciciolla, L. (2016): What it feels like to be a mother: Variations by children's developmental stages. *Developmental Psychology*, 52(1), pp. 143–154, doi:10.1037/dev0000062.
- McKee, L., Mauthner, N. & Galilee, J. (2003): Children's Perspectives on Middle-Class Work-Family Arrangements. In: Jensen, A.-M. & McKee, L. (eds.): *Children and the changing family: between transformation and negotiation*. London ; New York: RoutledgeFalmer, pp. 27–45.
- Meier, A., Musick, K., Fischer, J. & Flood, S. (2018): Mothers' and Fathers' Well-Being in Parenting Across the Arch of Child Development. *Journal of Marriage and Family*, 80(4), pp. 992–1004, doi:10.1111/jomf.12491.
- Milkie, M. A., Kendig, S. M., Nomaguchi, K. M. & Denny, K. E. (2010): Time With Children, Children's Well-Being, and Work-Family Balance Among Employed Parents. *Journal of Marriage and Family*, 72(5), pp. 1329–1343, doi:10.1111/j.1741-3737.2010.00768.x.
- Milkie, M. A., Mattingly, M. J., Nomaguchi, K. M., Bianchi, S. M. & Robinson, J. P. (2004): The Time Squeeze: Parental Statuses and Feelings About Time With Children. *Journal of Marriage and Family*, 66(3), pp. 739–761, doi:10.1111/j.0022-2445.2004.00050.x.
- Milkie, M. A., Nomaguchi, K. M. & Denny, K. E. (2015): Does the Amount of Time Mothers Spend With Children or Adolescents Matter? *Journal of Marriage and Family*, 77(2), pp. 355–372, doi:10.1111/jomf.12170.
- Milkie, M. A., Nomaguchi, K. & Schieman, S. (2019): Time Deficits with Children: The Link to Parents' Mental and Physical Health. *Society and Mental Health*, 9(3), pp. 277–295, doi:10.1177/2156869318767488.
- Naab, T. (2018): From Media Trusteeship to Parental Mediation, The Parental Development of Parental Mediation. In: Mascheroni, G., Ponte, C., & Jorge, A. (eds.): *Digital parenting: the challenges for families in the digital age*. Göteborg: Nordicom University of Gothenburg, pp. 93–102.
- Nelson, M. K. (2010): *Parenting out of control: anxious parents in uncertain times*. New York: New York University Press.
- Näsmen, E. (2003): Employed or Unemployed Parents. A Child Perspective. In: Jensen, A.-M. & McKee, L. (eds.): *Children and the changing family: between transformation and negotiation*. London ; New York: RoutledgeFalmer, pp. 46-60.
- Nomaguchi, K. M. (2012): Parenthood and psychological well-being: Clarifying the role of child age and parent-child relationship quality. *Social Science Research*, 41(2), pp. 489–498, doi:10.1016/j.ssresearch.2011.08.001.
- Nomaguchi, K. M., Milkie, M. A. & Bianchi, S. M. (2005): Time Strains and Psychological Well-Being: Do Dual-Earner Mothers and Fathers Differ? *Journal of Family Issues*, 26(6), pp. 756–792, doi:10.1177/0192513X05277524.
- Nomaguchi, K. & Milkie, M. A. (2020): Parenthood and Well-Being: A Decade in Review.

- Journal of Marriage and Family*, 82(1), pp. 198–223, doi:10.1111/jomf.12646.
- Pew Research Center (2018): Teens, Social Media & Technology. <https://www.pewresearch.org/internet/2018/05/31/teens-social-media-technology-2018/> [Last accessed: 08-08-2020]
- Pollmann-Schult, M. (2014): Parenthood and Life Satisfaction: Why Don't Children Make People Happy?: Parenthood and Life Satisfaction. *Journal of Marriage and Family*, 76(2), pp. 319–336, doi:10.1111/jomf.12095.
- Putnam, R. D. (1995): Tuning In, Tuning Out: The Strange Disappearance of Social Capital in America. *PS: Political Science and Politics*, 28(4), pp. 664–683, doi:10.2307/420517.
- Rizzo, K. M., Schiffrin, H. H. & Liss, M. (2013): Insight into the Parenthood Paradox: Mental Health Outcomes of Intensive Mothering. *Journal of Child and Family Studies*, 22(5), pp. 614–620, doi:10.1007/s10826-012-9615-z.
- Roxburgh, S. (2006): “I Wish We Had More Time to Spend Together...”: The Distribution and Predictors of Perceived Family Time Pressures Among Married Men and Women in the Paid Labor Force. *Journal of Family Issues*, 27(4), pp. 529–553, doi:10.1177/0192513X05284008.
- Ruppanner, L., Perales, F. & Baxter, J. (2019): Harried and Unhealthy? Parenthood, Time Pressure, and Mental Health. *Journal of Marriage and Family*, 81(2), pp. 308–326, doi:10.1111/jomf.12531.
- Snyder, K. A. (2007): A Vocabulary of Motives: Understanding How Parents Define Quality Time. *Journal of Marriage and Family*, 69(2), pp. 320–340, doi:10.1111/j.1741-3737.2007.00368.x.
- Steinfeld, N. (2021): Parental mediation of adolescent Internet use: Combining strategies to promote awareness, autonomy and self-regulation in preparing youth for life on the web. *Education and Information Technologies*, 26(2), pp. 1897–1920, doi:10.1007/s10639-020-10342-w.
- StGeorge, J. M. & Fletcher, R. J. (2012): Time for work, commuting, and parenting? Commuting parents' involvement with their children. *Community, Work & Family*, 15(3), pp. 273–291, doi:10.1080/13668803.2012.662802.
- Symons, K., Ponnet, K., Emmery, K., Walrave, M. & Heirman, W. (2017): A Factorial Validation of Parental Mediation Strategies with Regard to Internet Use. *Psychologica Belgica*, 57(2), pp. 93–111, doi:10.5334/pb.372.
- Waldfoegel, J. (2016): How Important Is Parental Time? It Depends: Comment on Milkie, Nomaguchi, and Denny (2015): Comment on Milkie et al. (2015): *Journal of Marriage and Family*, 78(1), pp. 266–269, doi:10.1111/jomf.12259.

5. A szerző témában megjelent publikációi

Articles in peer-reviewed journals:

- Kutrovácz, K., Balogh, T., Wittinger, B. & Király, G. (2018): A technológiával kapcsolatos szülői mediáció. Szisztematikus empirikus áttekintés a 2007 és 2017-es évek között megjelent tanulmányok alapján. *socio.hu. Társadalomtudományi Szemle* 8(4) DOI: 10.18030/socio.hu.2018.4.47 47-69.
- Kutrovácz, K. (2017): Conducting qualitative interviews with children: methodological and ethical challenges. *Corvinus Journal of Sociology and Social Policy*, 8 (2). pp. 65-88. <http://dx.doi.org/10.14267/cjssp.2017.02.04>
- Kutrovácz, K. (2017): Parental time from the perspective of time pressure: The idea of intensive parenting. *Review of Sociology* 27:(4) pp. 20-39.
- Kutrovácz, K. (2022): Parental mediation of adolescents' technology use – Unequal parenting practices. *Intersections. Special Issue* [Accepted Manuscript]
- Nagy, B., Kutrovácz, K., Rakovics, M. & Király, G. (2022): Parental mediation in the age of mobile technology. *Children & Society* [Accepted Manuscript]

Book review:

- Kutrovácz, K. (2016): Book review: Barbara Hobson (ed.) (2013) Worklife balance: The agency and capabilities gap. Oxford: Oxford University Press. *Intersections: East European Journal of Society and Politics* 2(3): 148-152.

Others:

Conference paper:

- Kutrovácz, K. (2019): The inequality of parental time – the role of socioeconomic status. In Örkény, A. – Csepeli, Gy. – Frank, T. Zs. (eds.): *Hyphens (kötő-jelek). Selected conference papers from the International Doctoral Student Conference on the Social Sciences*. pp. 73-84.

Conference presentations:

- Kutrovácz Kitti (2020): Intensive Parenting – Parents' perspective on parental time and parental mediation of technology use, Kutatók Éjszakája 2020. nov. 27, Budapesti Corvinus Egyetem, 2020
- Kutrovácz Kitti (2019): A közös időtöltéssel kapcsolatos percepciók - szülők és kamaszok perspektívája, Magyar Tudomány Ünnepe, BCE 2019. november 15, 2019
- Kutrovácz, K. – Nagy, B. (2019): A kamaszok képernyő előtt töltött ideje és a szülői mediálási stratégiák. A Magyar Szociológiai Társaság 2019. évi vándorgyűlése, Budapest, 24-26. October 2019.
- Nagy, B. – Kutrovácz, K. (2019): How parents mediate adolescents' use of technology? 8th International Community, Work & Family Conference, Valletta, 23-25. May 2019.

Kutrovátz, K. (2018): Using Mixed Methods in Family Research. Parental time and the technology usage in families with adolescents. Mixed Methods International Research Association International Conference. Vienna, 22-24. August 2018.